

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

III.

Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2018

Vypracoval: Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor elektronizace veřejných zakázek

Praha, květen 2019

Obsah

Úvod	2
1. Legislativní a nelegislativní opatření v oblasti zadávání veřejných zakázek	3
2. Indikátory popisující situaci na trhu veřejných zakázek	7
2.1. <i>Velikost trhu veřejných zakázek</i>	7
2.2. <i>Údaje evidované v Informačním systému o veřejných zakázkách</i>	10
2.2.1. Statistiky zahájených, zadaných a zrušených veřejných zakázek	11
2.2.2. Struktura zakázek podle limitu	14
2.2.3. Struktura veřejných zakázek podle použitého zadávacího řízení	15
2.2.4. Intenzita konkurence na nabídkové straně	17
2.2.5. Podíl veřejných zakázek, které byly rozděleny na části.....	23
2.2.6. Hlavní zdroje financování a zakázky spolufinancované z EU.....	23
2.2.7. Zvláštní postupy v zadávacím řízení	24
2.3. <i>Veřejné zakázky zadávané na komoditních burzách</i>	26
3. Problémy trhu veřejných zakázek identifikované v praxi kontrolních orgánů	28
3.1. <i>Hlavní identifikované problémy z kontrol realizovaných Nejvyšším kontrolním úřadem v oblasti veřejných zakázek</i>	28
3.2. <i>Hlavní identifikované problémy z dozorové činnosti realizované Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek</i>	30
3.3. <i>Poznatky z výkonu finanční kontroly dodržování ZZVZ v orgánech veřejné správy</i>	32
4. Informační systém o veřejných zakázkách	37
4.1. <i>Věstník veřejných zakázek</i>	37
4.2. <i>Informační systém o veřejných zakázkách a modul SKD</i>	38
Závěr 40	
Přehled zpracovatelů podkladů pro Výroční zprávu	41
Přehled použitých tabulek	42

Úvod

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) předkládá Výroční zprávu o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2018 v souladu s usnesením vlády ze dne 5. června 2013 č. 418, které ukládá ministru pro místní rozvoj předkládat vládě uvedenou zprávu každoročně vždy do 31. května.

V rámci kapitoly 2. popisující situaci na trhu veřejných zakázek je nutné rozlišovat celkový trh veřejných zakázek a objem zakázek, které jsou realizovány v přímém režimu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) tj. nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky. Celkový trh veřejných zakázek lze definovat jako celkový objem finančních prostředků, které zadavatelé vynaložili na nákupy či investice do služeb, dodávek či stavebních prací (tj. včetně zakázek malého rozsahu a zakázek realizovaných na základě zákonných výjimek). Objem zakázek evidovaných v Informačním systému o veřejných zakázkách (dále jen „ISVZ“) tvoří tu část celkového trhu, ve které musejí zadavatelé plnit uveřejňovací povinnosti, tedy zadané veřejné zakázky uveřejněné ve Věstníku veřejných zakázek.

V části týkající se zakázek evidovaných v ISVZ jsou k dispozici podrobnější informace o tom, jakým způsobem, resp. prostřednictvím kterých druhů zadávacích řízení, byly evidované finanční prostředky alokovány, který zdroj financování převládal, informace o vývoji zahájených zadávacích řízení a zadaných veřejných zakázek v průběhu roku apod.

Jsou-li ve statistické části uváděny údaje o finančních hodnotách, jedná se o hodnoty bez DPH. V případě, že některé statistiky obsahují údaje včetně DPH, je tato informace výslovně uvedena.

Součástí zprávy je také shrnutí aktivit v legislativní oblasti, v oblasti školících aktivit, přípravy metodik a dále informace od orgánů, které mají kontrolní pravomoci v oblasti zadávání veřejných zakázek, tedy Nejvyššího kontrolního úřadu, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Ministerstva financí.

1. Legislativní a nelegislativní opatření v oblasti zadávání veřejných zakázek

Na začátku října 2018 uplynuly 2 roky od vstupu ZZVZ v účinnost. Tento zákon, který transponuje evropské směrnice regulující oblast zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí z roku 2014, tak již třetím rokem působí v našem právním řádu. Zadavatelé se tudíž již měli, i díky intenzivnímu vzdělávacímu programu organizovanému ze strany MMR, možnost se se ZZVZ blíže seznámit.

ZZVZ byl v roce 2018 novelizován jen jednou, a to nepřímo novelizací trestního zákoníku provedenou zákonem č. 287/2018 Sb. (s účinností od 1. února 2019). Úprava se týkala vypuštění trestných činů podílnictví a podílnictví z nedbalosti (příloha č. 3 písm. c) ZZVZ).

V roce 2018 pak vstoupily v účinnost následující novelizace provedené v předchozích letech:

- Novelizace ZZVZ, provedená zákonem č. 368/2016 Sb., vstoupila v účinnost od 1. ledna 2018. Úprava se týkala způsobu prokazování skutečného majitele (§ 122 ZZVZ). V průběhu roku 2017 byla připravena evidence skutečných majitelů, která by měla do budoucna, společně s přibývajícím počtem zde evidovaných dodavatelů, snížit administrativní zátěž zadavatelů, ale i dodavatelů při rozkrývání skutečných majitelů.
- Novelizace nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, provedená nařízením vlády č. 471/2017 Sb., zavedla s účinností od 1. ledna 2018 nové finanční limity.
- Novelizace vyhlášky č. 169/2016 Sb., o stanovení rozsahu dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr, provedená vyhláškou č. 405/2017 Sb., vstoupila v účinnost od 1. ledna 2018 a přinesla drobná technická zpřesnění.

V roce 2018 dále nabylo pro zbývající skupinu zadavatelů účinnosti ustanovení § 211 odst. 3 ZZVZ, které zavádí povinnost, aby písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem v zadávacím řízení a při zvláštních postupech podle části šesté ZZVZ probíhala až na zákonem vyjmenované výjimky elektronicky. Od 18. října 2018 tak již všichni zadavatelé musí v zadávacích řízeních komunikovat s dodavatelem výhradně elektronicky, zasílání dokumentů v listinné podobě je (až na výjimky uvedené v § 211 odst. 3 ZZVZ) ze zákona vyloučeno. Zadavatelé tak především nejsou oprávněni přijímat listinné nabídky, ale pouze nabídky doručené prostřednictvím elektronického nástroje.

Účinnosti v roce 2018 (taktéž 18. října) nabylo i ustanovení § 86 odst. 1 ZZVZ, které stanoví, že za účelem prokázání kvalifikace zadavatel přednostně vyžaduje doklady evidované v systému, který identifikuje doklady k prokázání splnění kvalifikace (systém e-Certis). Tento projekt Evropské komise identifikuje doklady k prokazování splnění kvalifikace, které jsou požadovány po účastnících zadávacího řízení. V současnosti jsou tyto informace již k dispozici ve všech úředních jazycích EU. Kterýkoli ekonomický subjekt, který chce podat nabídku v zadávacím řízení realizovaném zahraničním zadavatelem, nebo kterýkoli zadavatel, hodnotící nabídku zahraničního účastníka zadávacího řízení, může využít e-Certis k ověření, které informace v rámci prokazování splnění kvalifikace jsou požadovány, resp. poskytovány. Databáze může také sloužit k identifikaci dokumentů, které odpovídají dokumentům (např. certifikátům a atestacím) v zahraničí (tj. identifikovat vzájemně odpovídající ekvivalenty).

Podle § 221 ZZVZ nesmí zadavatel odmítnout elektronickou fakturu vystavenou dodavatelem za plnění veřejné zakázky z důvodu jejího formátu, který je v souladu s evropským standardem elektronické faktury. Toto ustanovení převádí do českého prostředí Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU ze dne 16. dubna 2014 o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek. Povinnost zadavatelů neodmítat elektronické faktury, pokud odpovídají standardu elektronické faktury, nabývá účinnosti od 1. dubna 2019 u veřejných zadavatelů (ČR, její organizační složky a Česká národní banka) a od 1. dubna 2020 u ostatních zadavatelů. Koncem roku 2018 v této souvislosti MMR ve spolupráci s Českou agenturou pro standardizaci (ČAS) zajistilo dodavatelům veřejných zakázek bezplatný on-line přístup k technické normě ČSN EN 16931-1:2017, která je pro tyto účely nezbytná. Sponzorovaný přístup k technické normě ČSN EN 16931-1:2017 je umožněn prostřednictvím webových stránek ČAS (<http://www.agentura-cas.cz/>).

Na evropské úrovni probíhala v roce 2018 intenzivní jednání ve vztahu k připravované směrnici Evropského Parlamentu a Rady, kterou dojde ke změně Směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel. Novela směrnice o podpoře čistých vozidel stanoví minimální cíle pro pořizování ekologických vozidel prostřednictvím nadlimitních veřejných zakázek. Česká republika bude mít na implementaci této právní úpravy 2 roky, přičemž se předpokládá, že k jejímu schválení Evropským parlamentem dojde ještě v současném volebním období.

MMR průběžně aktualizuje a doplňuje soubor metodik k praktické aplikaci ZZVZ a souvisejících právních předpisů. Metodiky jsou rozděleny na procesní, formální, speciální, oborové/odborné, obecné a metodiky k uveřejňování či upravující problematiku změn závazku ze smluv. MMR průběžně také uveřejňuje celou řadu metodických stanovisek reagujících na aktuální výkladové problémy zákona, např. průběžně aktualizované metodiky na zjišťování skutečných majitelů, metodiky

k aktuálním otázkám povinné elektronizace zadávacích řízení, k problematice GDPR (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů) apod.

Metodiky včetně výkladových stanovisek jsou dostupné na Portálu o veřejných zakázkách a koncesích (www.portal-vz.cz). Většina metodik je interaktivně propojena s příslušným textem ZZVZ. Spolupráce probíhá také v rámci výměny informací, kde je průběžně doplňován obsah v rámci info-fora. (Úvodní strana > Spolupráce a výměna informací > Info-forum)

V roce 2018 byly vytvořeny a uveřejněny další nové metodiky z oblasti zadávání veřejných zakázek, a to jak formální, tak i specializované metodiky k ZZVZ a jeho prováděcím předpisům, dále řada metodik odborných.

Níže je uveden ilustrativní přehled nových odborných metodik uveřejněných v roce 2018:

- Metodika pro nákup dodávek na komoditní burze;
- Metodika zadání veřejné zakázky - Praní a pronájem prádla a oděvů pro zdravotnická zařízení;
- Metodika pro zadávání zakázky na dodávku nových oken nebo výměnu stávajících oken od České komory lehkých obvodových pláštů;
- Metodika pro zadávání evaluací od České evaluační společnosti zpracovaná ve spolupráci s MMR.

MMR v souvislosti s přijetím ZZVZ zavedlo intenzivní vzdělávací program pro veřejné zakázky určený zadavatelům, dodavatelům i široké odborné veřejnosti. Cílem tohoto vzdělávacího programu je výrazné posílení odbornosti uživatelů v oblasti veřejných zakázek. Vzdělávací program je koncipován jako vícestupňový vzdělávací systém, který se zaměřuje nejen na zkušené zadavatele, ale má pomáhat i začínajícím zadavatelům. Jednotlivé části vzdělávacího programu jsou ve většině případů koncipovány jako půldenní semináře, zaměřující se vždy na konkrétní část ZZVZ.

V průběhu roku 2018 MMR pokračovalo prostřednictvím svých zaměstnanců ve výše uvedené rozsáhlé školicí kampani k ZZVZ. V rámci vzdělávacího programu bylo uspořádáno za rok 2018 přes 40 školení, kde bylo proškoleny přes 1 200 osob. Mimo samotný vzdělávací program proškolili zaměstnanci MMR v roce 2018 dalších téměř 3 200 osob v rámci odborných setkání po celé České republice. V listopadu 2018 se např. uskutečnil dvoudenní odborný seminář pro nemocnice zaměřený na problematiku zadávání léčiv a zdravotnických materiálů. V prosinci 2018 byl pak realizován „Den s veřejnými zakázkami“ pro širokou odbornou veřejnost, věnovaný řadě aktuálních témat z oblasti zadávání veřejných zakázek.

Ve vzdělávání zadavatelů napříč celou Českou republikou plánuje MMR pokračovat i v následujících letech. O školení byl od počátku velký zájem, proto MMR průběžně připravuje další vzdělávací akce, které budou i nadále zdarma.

2. Indikátory popisující situaci na trhu veřejných zakázek

Následující podkapitoly se zabývají popisem velikosti a struktury trhu veřejných zakázek v České republice, k čemuž je využit soubor vybraných indikátorů kalkulovaných na základě údajů z ISVZ i dalších veřejně dostupných zdrojů (např. informační portál Monitor atd.). Větší prostor je věnován trhu veřejných zadavatelů, neboť jejich podíl na celkovém objemu veřejných zakázek je dominantní. Sektoroví zadavatelé, jak jsou dále v textu označováni zadavatelé zadávající sektorovou zakázku, jsou v první řadě podnikatelé, kteří nehopodaří s veřejnými prostředky (pokud současně nezadávají zakázku dominantně financovanou z veřejných rozpočtů).

2.1. Velikost trhu veřejných zakázek

Údaje o trhu veřejných zakázek za rok 2018 byly stejně jako v letech předchozích získány na základě analýzy vývoje relevantních makroekonomických ukazatelů a rozboru údajů o výdajích z veřejných rozpočtů a datech obsažených v ISVZ. Prezentované údaje zahrnují vedle zakázek evidovaných v ISVZ rovněž veřejné zakázky malého rozsahu a veřejné zakázky zadávané v režimu výjimek dle § 29 a 30 ZZVZ. Velikost trhu veřejných zakázek tedy představuje celkový objem finančních prostředků, které zadavatelé vynaložili na nákupy či investice do služeb, dodávek či stavebních prací. Trh veřejných zakázek je tvořen jak veřejnými¹, tak sektorovými² zadavateli. Pro lepší porovnatelnost údajů o velikosti trhu veřejných zakázek a finančních prostředcích evidovaných v ISVZ byla v této a následující podkapitole navýšena hodnota finančních prostředků v ISVZ o efektivní sazbu DPH³.

V roce 2018 navázal trh veřejných zakázek na silný růst z roku 2017 a meziročně vzrostl o 82 mld. Kč. Trh rostl u obou typů zadavatelů, v případě veřejných zadavatelů o více než 14 %, u sektorových téměř o 20 %. V případě veřejných zadavatelů je nárůst důsledkem uvolnění fiskální politiky, jakož i dobré makroekonomické situace České republiky, kdy příjmy veřejných rozpočtů dynamicky rostou. Oproti roku 2017 však došlo k významné změně ve struktuře nárůstu trhu veřejných zadavatelů, neboť se

¹ Veřejný zadavatel je definován v § 4 ZZVZ jako Česká republika, státní příspěvková organizace, Česká národní banka, územní samosprávné celky nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek, a jiná právnická osoba definovaná zákonem. Pro účely statistik jsou jako veřejní zadavatelé označeni i zadavatelé zadávající zakázku dominantně financovanou z veřejných rozpočtů.

² Jedná se o zadavatele zadávající sektorovou veřejnou zakázku dle § 151 ZZVZ

³ Efektivní sazba DPH pro veřejné zadavatele je počítána jako 3/4 základní sazby DPH a 1/4 průměru snížených sazeb DPH v daném roce. Pro sektorové zadavatele efektivní sazba DPH odpovídá základní sazbě DPH.

dominantním faktorem růstu staly investiční akce, což se na makroekonomické úrovni projevilo nárůstem tvorby hrubého fixního kapitálu o 47 mld. Kč.

Jak již bylo uvedeno, nárůst zaznamenaly také veřejné zakázky sektorových zadavatelů, a to meziročně o necelých 20 mld. Kč. Jak však ukazují data za předchozí roky, je velikost zakázek těchto zadavatelů daleko více rozkolísána, než je tomu u zadavatelů veřejných.

Ve vztahu k HDP narostl rozsah trhu o více než 1 procentní bod na 11,76 %, což je však ve srovnání s dlouhodobým průměrem (období 2008 - 2017) stále podprůměrná hodnota. Nárůst tohoto podílového ukazatele je ze tří čtvrtin způsoben veřejnými zadavateli, když příspěvek sektorových zadavatelů činil 0,27 procentního bodu.

Pro rok 2019 lze v případě trhu veřejných zadavatelů očekávat další nárůst. Důvodem je náběh čerpání finančních prostředků z programového období 2014+, jakož i velmi dobrá situace veřejných rozpočtů. Dále lze očekávat zvýšení investiční dynamiky, neboť během podzimu 2018 a na jaře 2019 došlo k zahájení stavební činnosti na několika významných stavbách silniční infrastruktury.

Na zvýšení velikosti trhu v roce 2019 ukazuje i velmi vysoký objem zadaných zakázek evidovaných během roku 2018 v ISVZ. Vzhledem k tomu, že zejména rozsáhlé zakázky na stavební práce mají většinou víceletý charakter (tj. plnění probíhá v řádu několika let a některé významné stavební investice jsou realizovány s časovým odstupem od data zadání), hodnota evidovaných zakázek v jednom roce do značné míry předznamenává vývoj trhu v roce následujícím.

Tabulka 1 Základní údaje o trhu veřejných zakázek (VZ) v letech 2013 – 2018

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
HDP v mld. Kč (běžné ceny)	4 098	4 314	4 596	4 768	5 047	5 304
Celkové výdaje sektoru vládních institucí v mld. Kč	1 746	1 831	1 916	1 883	1 966	2 126
z toho tvorba hrubého fixního kapitálu v mld. Kč	152	178	236	155	171	218
Fiskální úsilí v mld. Kč	62	-52	9	72	5	-37
Trh veřejných zakázek v mld. Kč	478	581	583	478	542	624
- veřejní zadavatelé	409	440	500	420	445	508
- sektoroví zadavatelé	69	141	83	58	97	116
Podíl trhu VZ na HDP (v %)	11,66	13,47	12,69	10,03	10,74	11,76
Evidováno v ISVZ v mld. Kč	300	451	317	323	399	595
Podíl VZ evidovaných v ISVZ na trhu VZ (v %)	62,76	77,62	54,37	67,57	73,62	95,32

Zdroje: Český statistický úřad, Ministerstvo financí – Makroekonomická predikce - duben 2019, Fiskální výhled - listopad 2018, Informační systém o veřejných zakázkách, zpracoval doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D. VŠE Praha.

Pozn.: * V případě roku 2018 se jedná o odhad na základě dostupných údajů (stav k 9. 4. 2019).
Uváděné finanční hodnoty jsou včetně DPH.

Tabulka 2 Podíl prostředků alokovaných veřejnými a sektorovými zadavateli na celkové velikosti trhu veřejných zakázek

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Veřejní zadavatelé (mld. Kč)	409	440	500	420	445	508
v % HDP	9,98	10,20	10,88	8,81	8,82	9,58
Sektoroví zadavatelé (mld. Kč)	69	141	83	58	97	116
v % HDP	1,68	3,27	1,81	1,22	1,92	2,19
Trh VZ celkem (mld. Kč)	478	581	583	478	542	624
v % HDP	11,66	13,47	12,69	10,03	10,74	11,76
HDP, běžné ceny (mld. Kč)	4 098	4 314	4 596	4 768	5 047	5 304

Zdroje: Český statistický úřad, Ministerstvo financí – Makroekonomická predikce - duben 2019, Fiskální výhled - listopad 2018, Informační systém o veřejných zakázkách, zpracoval doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D. VŠE Praha.

Pozn.: V hodnotách jsou zahrnuty i údaje o VZMR a výjimkách definovaných zákonem.
* V případě roku 2018 se jedná o odhad na základě dostupných údajů (stav k 9. 4. 2019).
Uváděné finanční hodnoty jsou včetně DPH.

Pro úplnost je nutné uvést, že údaje za rok 2018 byly vypočítány z dat dostupných k 9. 4. 2019. V budoucnu lze očekávat jejich zpřesnění v návaznosti na dostupnost přesnějších údajů například o hospodaření zdravotních pojišťoven nebo hospodaření akciových společností a státních podniků, které spadají do kategorie veřejných zadavatelů.

2.2. Údaje evidované v Informačním systému o veřejných zakázkách

Podíl veřejných zakázek evidovaných v ISVZ byl v minulých obdobích ovlivněn změnami v limitech pro podlimitní veřejné zakázky, tj. limitech, od kterých jsou veřejní zadavatelé povinni soutěžit veřejné zakázky v režimu zákona. Od 1. 4. 2012 byly limity pro podlimitní veřejné zakázky sníženy na polovinu, tj. na 1 mil. Kč pro dodávky a služby a na 3 mil. Kč pro stavební práce. Od 1. 1. 2014, kdy nabyla účinnost technická novela zákona o veřejných zakázkách, byly limity opět zvýšeny na původní hodnoty, tj. 2 mil. Kč pro dodávky a služby a 6 mil. Kč pro stavební práce.

V ISVZ jsou evidovány pouze ty veřejné zakázky, u kterých zákon ukládá zadavatelům povinnost uveřejňovat základní informace prostřednictvím stanovených formulářů ve Věstníku veřejných zakázek. Za správnost údajů uvedených ve formulářích zodpovídá vždy zadavatel. MMR provádí u zakázek evidovaných v ISVZ ruční opravy cen (z ceny uvedené v Kč vč. DPH nebo v cizí měně na cenu v Kč bez DPH) a doplňuje údaje o zadavateli a dodavateli (zejména chybějící IČO).

V roce 2018 došlo k výraznému meziročnímu nárůstu podílu zakázek evidovaných v ISVZ ze 74 % na 95 % odhadovaného objemu trhu veřejných zakázek. Důvodem je výrazný nárůst objemu veřejných zakázek evidovaných v ISVZ, což je zejména v případě veřejných zadavatelů způsobeno rozbíhající se investiční aktivitou. Jak již bylo zmíněno, hodnota evidovaných zakázek je určitým předstihovým indikátorem vývoje trhu veřejných zakázek v dalších letech. Zatímco tedy prudký nárůst evidovaných zakázek v roce 2014 předjímal nárůst trhu veřejných zadavatelů v roce 2015 a pokles v roce 2015 indikoval redukci trhu veřejných zakázek v roce 2016, nárůst v roce 2017 se projevil růstem trhu veřejných zakázek v roce 2018. Lze tedy očekávat, že trh veřejných zakázek v roce 2019 bude významně větší než v roce předešlém.

Z hlediska poměru zakázek evidovaných v ISVZ na celkovém trhu se v roce 2018 hodnota pohybuje mírně nad 95 %, což je 31 procentních bodů nad dlouhodobým průměrem.

Tabulka 3 Podíl objemu finančních prostředků VZ evidovaných ISVZ na celkovém trhu veřejných zakázek

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Trh veřejných zakázek (mld. Kč)	478	581	583	478	542	624
Evidováno v IS VZ (mld. Kč)	300	451	317	323	399	595
Podíl (%)	62,76	77,62	54,37	67,57	73,62	95,32

Zdroje: Český statistický úřad, Ministerstvo financí – Makroekonomická predikce - duben 2019, Fiskální výhled - listopad 2018, Informační systém o veřejných zakázkách, zpracoval doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D. VŠE Praha. Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 30. 3. 2019

Pozn.: Údaje za rok 2017 byly zpřesněny.

* V případě roku 2018 se jedná o odhad velikosti trhu veřejných zakázek na základě dostupných údajů (stav k 9. 4. 2019).

Uváděné finanční hodnoty jsou včetně DPH.

V následujících kapitolách uvádíme statistiky, které se věnují struktuře té části trhu veřejných zakázek, která je evidována v ISVZ, konkrétně ve Věstníku veřejných zakázek.

2.2.1. Statistiky zahájených, zadaných a zrušených veřejných zakázek

Tato kapitola je věnována zahájeným zadávacím řízením, zadaným veřejným zakázkám a zrušeným zadávacím řízením uveřejněným prostřednictvím příslušných formulářů ve Věstníku veřejných zakázek (dále jen „Věstník“), které jsou evidovány v ISVZ.

Níže uvedené statistiky je ovšem nutné interpretovat s ohledem na skutečnost, že ne všechny veřejné zakázky v režimu zákona jsou povinně zahajovány odesláním oznámení do Věstníku. Například zjednodušené podlimitní řízení (dále jen „ZPR“) je zahajováno uveřejněním výzvy na profilu zadavatele dle ZZVZ s tím, že pokud zadavatel hodlá současně poslat výzvu i přímo vybraným dodavatelům, musí jich být alespoň 5. Pokud je pak veřejná zakázka v ZPR zadána, je uveřejněno oznámení o zadání ve Věstníku. V případě jednacního řízení bez uveřejnění (dále jen „JŘBU“) lze zadávací řízení zahájit odesláním výzvy k jednání, výzvy k podání nabídek nebo zahájením jednání s dodavatelem, zadání veřejné zakázky je však již povinně oznamováno ve Věstníku. Z tohoto důvodu je u zakázek evidovaných ve Věstníku počet zadaných zakázek vyšší než počet zahájených zadávacích řízení.

Zahájená zadávací řízení

V roce 2018 bylo v ISVZ evidováno celkem 8 610 zahájených zadávacích řízení, což představuje nárůst o 833 zadávacích řízení oproti roku 2017, kdy bylo evidováno 7 777 zahájených zadávacích řízení. V průběhu roku 2018 bylo nejvíce zadávacích řízení (přes 40 % z celkového počtu) zahajováno od března do června.

Tabulka 4 Zadávací řízení (ZŘ) zahájená v roce 2018

Přehled po měsících			Přehled po kvartálech		
Měsíc	Počet ZŘ	v % z celého roku	Kvartál	Počet ZŘ	v % z celého roku
Leden	656	7,6%	1.	2 270	26,4%
Únor	716	8,3%			
Březen	898	10,4%			
Duben	866	10,1%	2.	2 582	30,0%
Květen	827	9,6%			
Červen	889	10,3%			
Červenec	606	7,0%	3.	1 926	22,4%
Srpen	741	8,6%			
Září	579	6,7%			
Říjen	698	8,1%	4.	1 832	21,3%
Listopad	617	7,2%			
Prosinec	517	6,0%			
Celkem 2018	8 610	100,0%	Celkem	8 610	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Zadané veřejné zakázky

V roce 2018 byly v ISVZ evidovány zadané zakázky o celkové hodnotě 500 mld. Kč, což je výrazný nárůst o 166 mld. Kč oproti roku 2017, kdy hodnota zadaných zakázek činila 334 mld. Kč. Počet zadaných zakázek meziročně také významně narostl o 3 605 (z 11 285 v roce 2017 na 14 890 v roce 2018).

Tabulka 5 Veřejné zakázky zadané v roce 2018

Přehled po měsících					Přehled po kvartálech				
Měsíc	Hodnota VZ bez DPH (mln. Kč)	Fin. objem v %	Počet VZ	Podíl VZ v %	Kvartál	Hodnota VZ bez DPH (mln. Kč)	Fin. objem v %	Počet VZ	Podíl VZ v %
Leden	51	10,2%	1 127	7,6%	1.	112	22,4%	3 004	20,2%
Únor	30	6,0%	911	6,1%					
Březen	31	6,2%	966	6,5%					
Duben	24	4,8%	1 176	7,9%	2.	85	17,0%	4 164	28,0%
Květen	36	7,3%	1 484	10,0%					
Červen	24	4,9%	1 504	10,1%					
Červenec	35	6,9%	1 493	10,0%	3.	127	25,4%	4 163	28,0%
Srpen	61	12,2%	1 468	9,9%					
září	31	6,2%	1 202	8,1%					
Říjen	80	15,9%	1 491	10,0%	4.	176	35,3%	3 559	23,9%
Listopad	70	14,0%	1 150	7,7					
Prosinec	26	5,3%	918	6,2					
Celkem 2018	500	100,0%	14 890	100,0%	Celkem	500	100,0%	14 890	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Zrušená zadávací řízení

U celkového počtu zrušených zadávacích řízení byl zaznamenán meziroční nárůst o 701 (z 1 880 v roce 2017 na 2 581 v roce 2018), což je dáno obecně vyšším počtem evidovaných zakázek. V relativním vyjádření dosáhl v roce 2018 podíl zrušených zadávacích řízení na zahájených zadávacích řízeních uveřejněných ve Věstníku 30 % a na zadáných zakázkách 17 %.

Tabulka 6 Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení za rok 2018

Druh zadavatele	Počet rušících formulářů
Veřejný	2 478
Sektorový	103
Celkem	2 581

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Tabulka 7 Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení za rok 2017

Druh zadavatele	Počet rušících formulářů
Veřejný	1 797
Sektorový	83
Celkem	1 880

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 21. 3. 2018

2.2.2. Struktura zakázek podle limitu

Rozložení zadaných veřejných zakázek evidovaných v ISVZ a uveřejněných ve Věstníku podle limitu nevykázalo mezi roky 2017 a 2018 výraznější změny. Z hlediska počtu jsou i nadále dominantní zakázky podlimitní (50 %), avšak z hlediska objemu jednoznačně nadlimitní (68 %). Přes 1 % evidovaných zakázek co do počtu tvoří zakázky malého rozsahu, o nichž zadavatelé informují dobrovolně prostřednictvím národních formulářů ve Věstníku.

Tabulka 8 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2018

Limit VZ	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mlrd. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nadlimitní	6 413	43,1%	342	68,3%
Podlimitní	7 394	49,7%	78	15,6%
VZMR	192	1,3%	0	0,1%
Neuvedeno	891	6,0%	80	16,0%
Celkem	14 890	100,0%	500	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

V případě položky „Neuvedeno“ se jedná se o veřejné zakázky, u nichž zadavatel v příslušném formuláři (resp. žádosti) neoznačil typ dle limitu.

Tabulka 9 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2017

Limit VZ	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mlrd. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nadlimitní	4 486	39,8%	225	67,3%
Podlimitní	5 758	51,0%	59	17,7%
VZMR	139	1,2%	0,3	0,1%
Neuvedeno	902	8,0%	50	14,9%
Celkem	11 285	100,0%	334	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 21. 3. 2018

Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

V případě položky „Neuvedeno“ se jedná se o veřejné zakázky, u nichž zadavatel v příslušném formuláři (resp. žádosti) neoznačil typ dle limitu.

2.2.3. Struktura veřejných zakázek podle použitého zadávacího řízení

Fungování trhu veřejných zakázek je významně ovlivňováno zastoupením jednotlivých druhů zadávacích řízení, přičemž jako žádoucí se jeví co nejvyšší využití otevřených řízení, která umožňují maximálně využít konkurenční boj dodavatelů ve prospěch zadavatele.

Následující tabulka 10 ukazuje strukturu veřejných zakázek podle druhů zadávacích řízení evidovaných v ISVZ v roce 2018 dle druhu zadavatele. V případě veřejných zadavatelů nadále sledujeme pozitivní trendy. Podíl otevřených řízení na celkové hodnotě veřejných zakázek evidovaných v ISVZ se meziročně téměř nezměnil (69 % v roce 2017, 68 % v roce 2018). Vysoké podíly na celkové hodnotě zadaných zakázek přetrvávaly v roce 2018 i u transparentních zjednodušených podlimitních řízení (11 %) a užších řízení (13 %). Objem zakázek v JŘBU se nadále drží pod 5 %. Ostatní druhy zadávacích řízení zůstávají v případě veřejných zadavatelů marginální, pouze u jednacích řízení s uveřejněním byl sledován meziroční nárůst hodnoty zadaných zakázek z 3 na 14 mld. Kč. V roce 2018 byla v ISVZ zachycena první veřejná zakázka zadaná na základě řízení o inovačním partnerství, a to v oblasti aplikovaného výzkumu.

V případě sektorových zadavatelů se podíly jednotlivých druhů zadávacích řízení na celkovém počtu meziročně téměř nezměnily, naopak z hlediska finančního objemu se v roce 2018 zvýšil podíl JŘBU (ze 14 % na 18 %) na úkor otevřeného řízení a jednacích řízení s uveřejněním.

Tabulka 10 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení
za rok 2018

Druh zadávacího řízení	Veřejní zadavatelé				Sektoroví zadavatelé			
	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Otevřené řízení	6 316	44,3%	273	67,5%	288	44,9%	37	39,0%
Zjednodušené podlimitní řízení	5 920	41,5%	45	11,0%	0	0%	0	0%
Jednací řízení bez uveřejnění	897	6,3%	19	4,6%	202	31,5%	17	18,3%
Užší řízení	1 043	7,3%	53	13,1%	5	0,8%	0	0,4%
Jednací řízení s uveřejněním	50	0,4%	14	3,4%	143	22,3%	37	39,2%
Řízení se soutěžním dialogem	21	0,1%	1	0,4%	4	0,6%	3	3,1%
Řízení o inovačním partnerství	1	0,01%	0,004	0,001%	0	0%	0	0%
Celkem	14 248	100,0%	405	100,0%	642	100,0%	96	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Tabulka 11 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení
za rok 2017

Druh zadávacího řízení	Veřejní zadavatelé				Sektoroví zadavatelé			
	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Otevřené řízení	5 161	48,3%	175	68,9%	259	42,6%	40	50,5%
Zjednodušené podlimitní řízení	3 998	37,4%	31	12,0%	0	0,0%	0	0,0%
Jednací řízení bez uveřejnění	801	7,5%	12	4,7%	196	32,2%	11	14,4%
Užší řízení	639	6,0%	33	12,8%	10	1,6%	1	1,1%
Jednací řízení s uveřejněním	69	0,6%	3	1,2%	143	23,5%	27	34,1%
Řízení se soutěžním dialogem	9	0,1%	1	0,4%	0	0,0%	0	0,0%
Celkem	10 677	100,0%	255	100,0%	608	100,0%	80	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 21. 3. 2018
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Počet a hodnota realizovaných soutěží o návrh

Nízký počet soutěží o návrh lze odůvodnit tím, že jen malé množství připravovaných soutěží svou předpokládanou hodnotou překročí zákonný limit pro povinný postup dle ZZVZ. Počet evidovaných soutěží o návrh meziročně narostl o 19 %, finanční objem narostl o 24 %. Z hlediska předmětu byly realizovány soutěže o návrh zejména v oblasti architektonických řešení, územního plánování či umění.

Tabulka 12 Počet a hodnota realizovaných soutěží o návrh

Rok	Počet realizovaných soutěží o návrh v daném roce	Celková konečná hodnota bez DPH (mil. Kč)
2018	31	42
2017	26	34

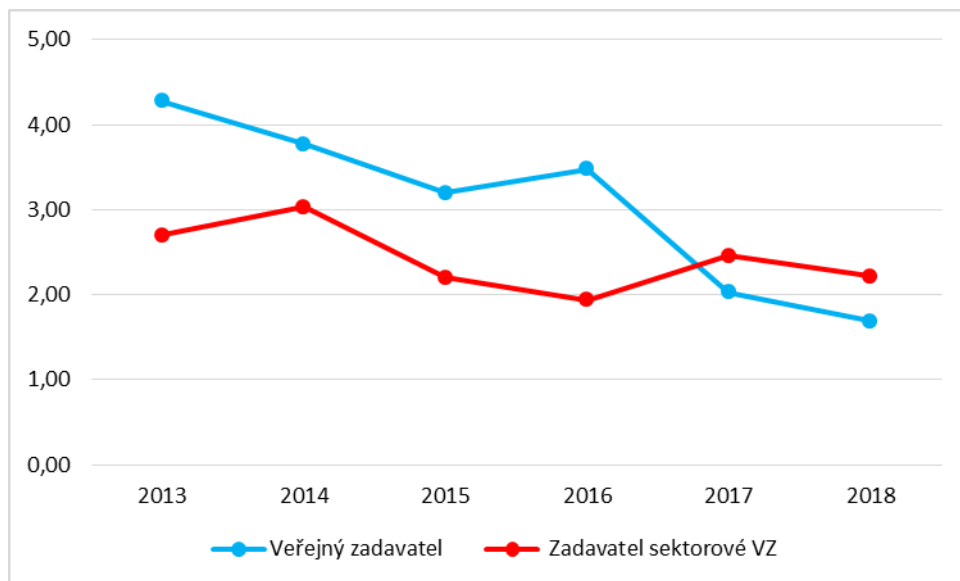
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni ke dni 15. 2. 2019 za rok 2018 a ke dni 27. 3. 2018 za rok 2017

2.2.4. Intenzita konkurence na nabídkové straně

Jedním ze základních předpokladů efektivního fungování trhu veřejných zakázek je dostatečná míra konkurence na nabídkové straně, kterou lze vyjádřit průměrným počtem nabídek podaných do zadávacích řízení. Dostatečný počet nabídek umožňuje v důsledku existence konkurenčního efektu (nepřímo úměrný vztah mezi počtem podaných nabídek a vysoutěženou cenou) dosahování příznivých cen pro zadavatele. Cílem však není usilovat o stále vyšší počet nabídek, ale dosažení optimálního počtu (v závislosti na velikosti nabídky a odvětví), kdy dojde k vyčerpání potenciálu konkurenčního efektu, aniž by přitom neúměrně rostly administrativní náklady na straně zadavatele. Jelikož ZZVZ umožňuje provést posouzení splnění podmínek účasti v zadávacím řízení až po hodnocení nabídek, může dojít k dalšímu snížení administrativní náročnosti a vyšší míře konkurence, a to zejména u standardních zakázek s jednoduchými kritérii hodnocení.

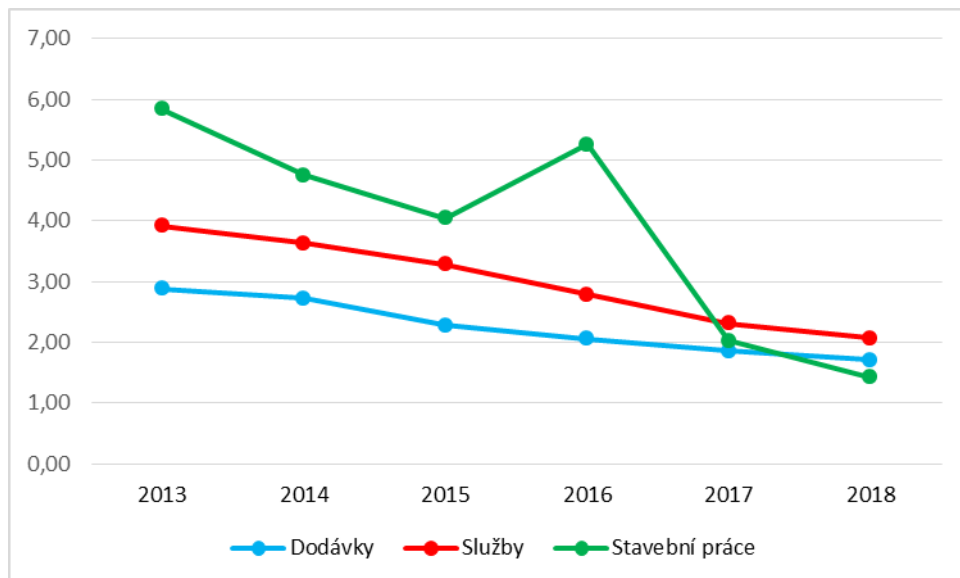
Ukazatel průměrného počtu podaných nabídek u zadaných zakázek veřejných zadavatelů v roce 2018 meziročně klesl na hodnotu 1,69, nejednalo se však o tak výrazný meziroční propad jako v roce 2017. I přes vysoký podíl transparentních druhů zadávacích řízení se ovšem stále nedaří zintenzivnit konkurenci na straně nabídky.

Průměrný počet nabídek u sektorových zadavatelů se v roce 2018 také snížil, hodnotou 2,22 však již druhým rokem předčil průměrný počet nabídek u zakázek veřejných zadavatelů.

Graf 1 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) v letech 2013 – 2018

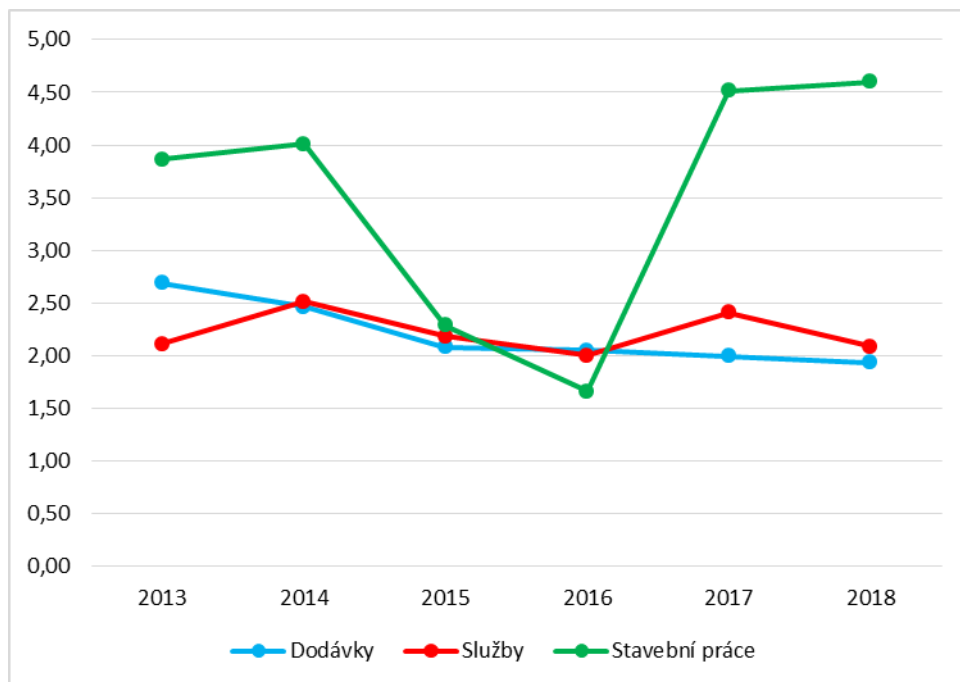
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Klesající průměrný počet nabídek u veřejných zadavatelů lze sledovat i při členění na stavební práce, dodávky a služby. Mírný meziroční pokles zaznamenaly v roce 2018 dodávky (z 1,86 na 1,71) a služby (z 2,31 na 2,07), výraznější propad byl u stavebních prací (z 2,03 na 1,42).

Graf 2 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) dle druhu VZ v letech 2013 - 2018 – Veřejný zadavatel

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

V případě sektorových zadavatelů došlo meziročně k nepatrnému zvýšení průměrného počtu nabídek u stavebních prací (4,6 nabídek v roce 2018 oproti 4,51 v roce 2017). U dodávek a služeb byl zaznamenán mírný pokles.

Graf 3 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) dle druhu VZ v letech 2013 - 2018 – Sektorový zadavatel

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Intenzitu konkurence lze vyhodnotit také prostřednictvím distribuce počtu nabídek ve sledovaném souboru zadávacích řízení, což je pro veřejné zadavatele zachyceno v následujících histogramech, které porovnávají vývoj v absolutních i relativních hodnotách. Aby bylo možné lépe vystihnout trendy v této oblasti, uvádíme v grafech 4 – 9 údaje od roku 2013.

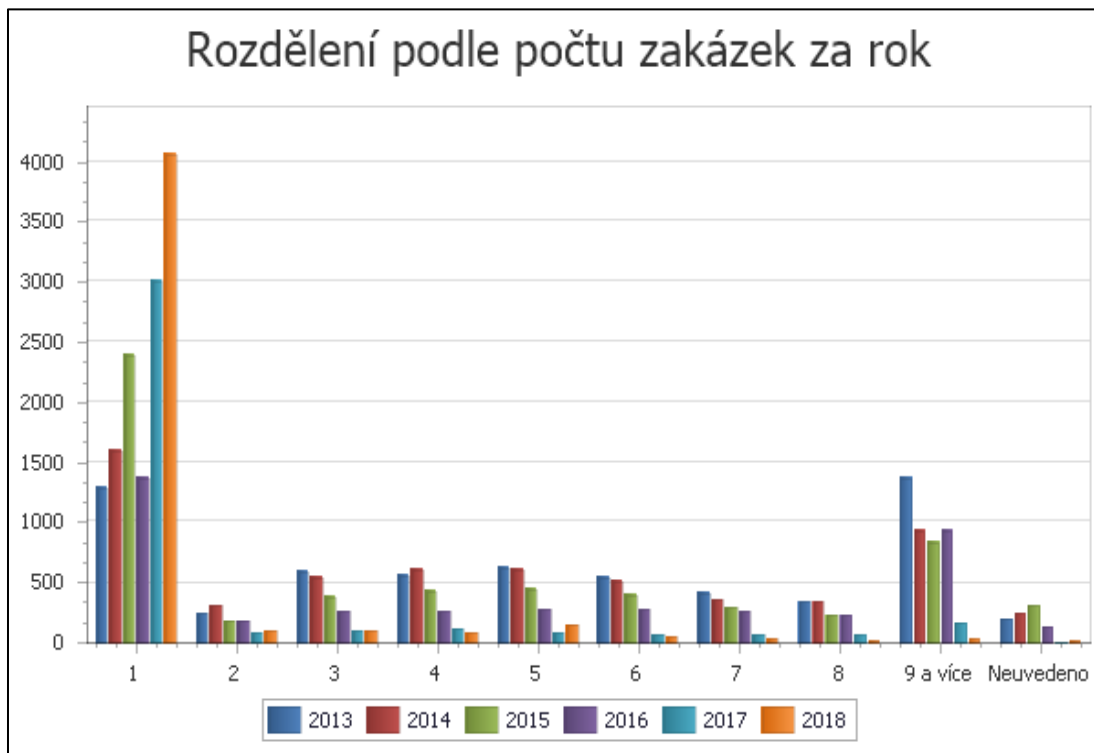
V případě stavebních zakázek došlo k zásadnímu zhoršení situace, jelikož podíl zakázek zadaných pouze na základě jedné nabídky již druhým rokem meziročně vzrostl z 80 % na 88 %.

U veřejných zakázek na služby se zastavil negativní trend minulých let a podíl zakázek zadaných pouze na základě jedné nabídky činil v roce 2018 58 % (stejně jako v roce 2017). Navíc byl zaznamenán meziroční nárůst podílu zakázek se 3 nabídkami (z 9 % v roce 2017 na 12 % v roce 2018).

V případě veřejných zakázek na dodávky naopak stejně jako u stavebních prací narostl podíl zakázek zadaných na základě jedné nabídky z 64 % v roce 2017 na 69 % v roce 2018.

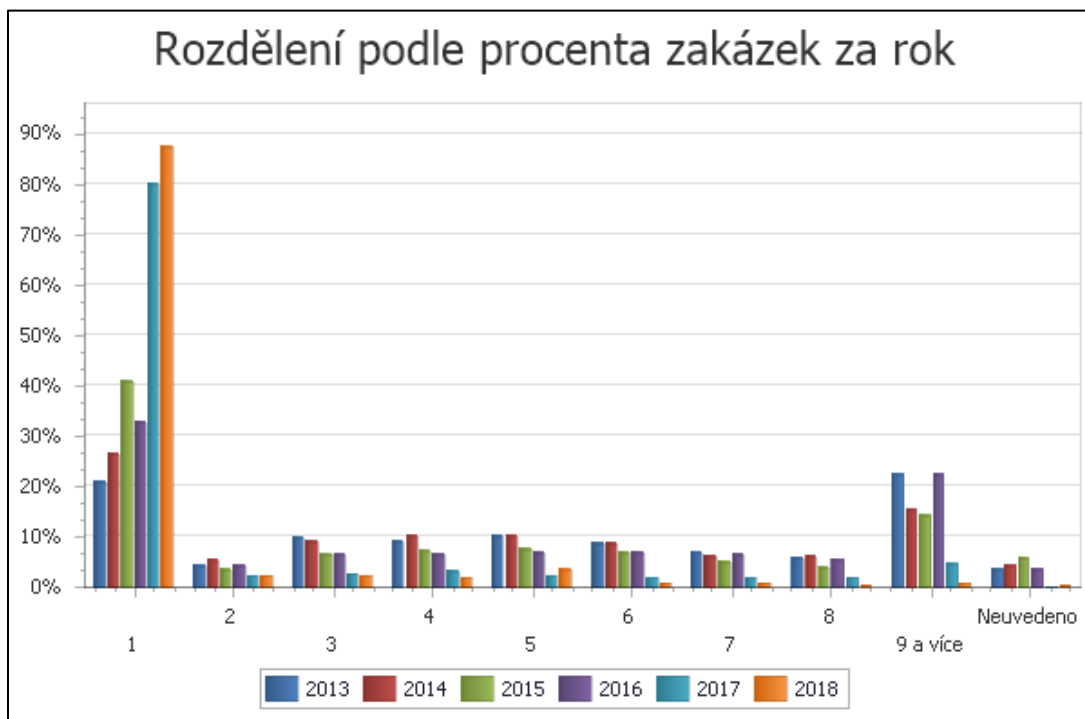
Podíly zadaných zakázek s jedinou nabídkou lze jednoznačně považovat za příliš vysoké, a to zejména v sektoru stavebnictví, který se vyznačuje vysokou mírou konkurence. Navíc se situace nezlepšuje ani přes stávající pokles významu JŘBU.

Graf 4 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadanych zakázek v letech 2013 -2018 (veřejný zadavatel, stavební práce)

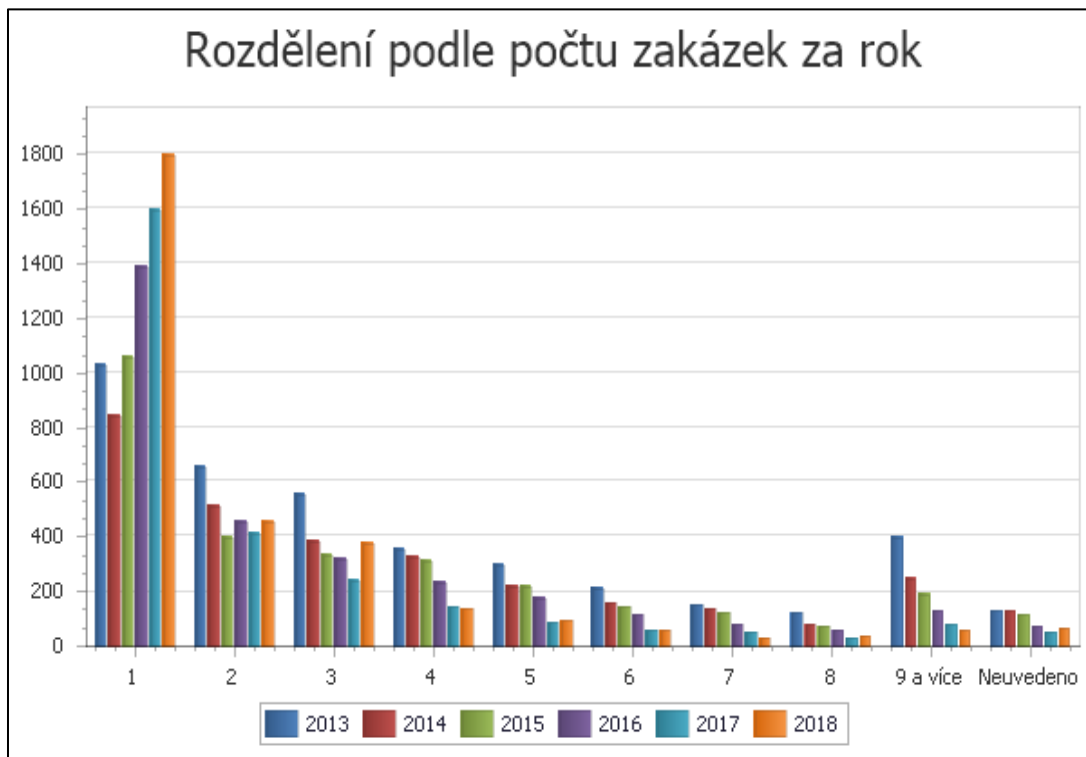
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Graf 5 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadanych zakázek v letech 2013 - 2018 (veřejný zadavatel, stavební práce)

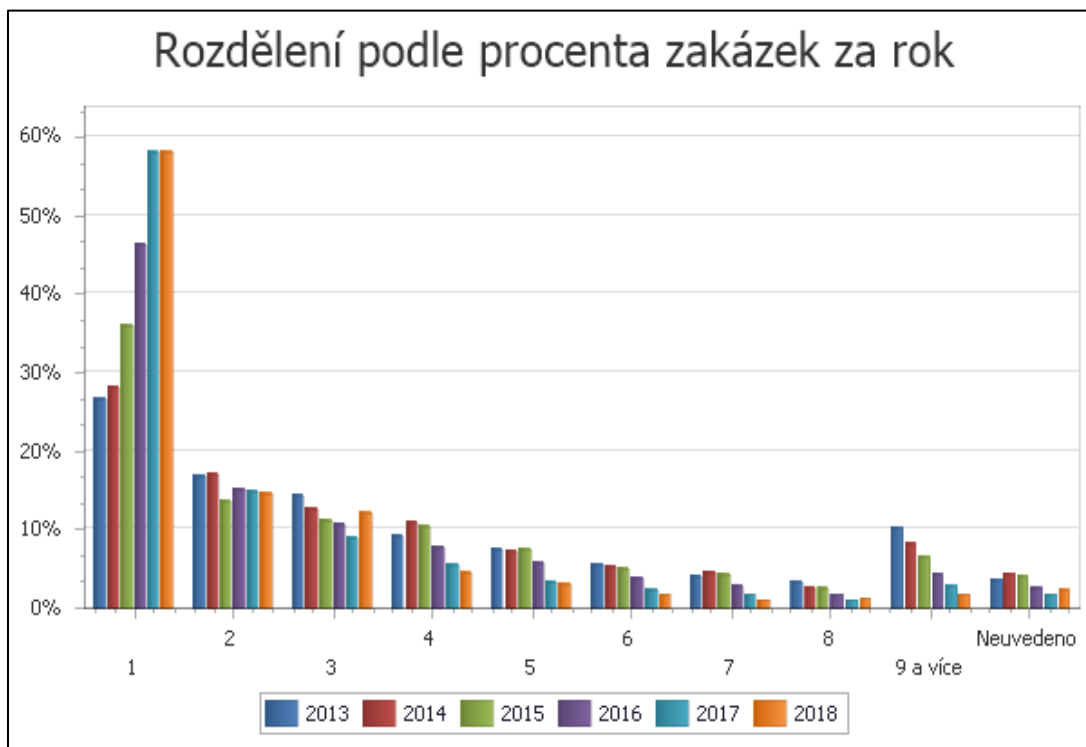
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Graf 6 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadaných zakázek v letech 2013 -2018 (veřejný zadavatel, služby)

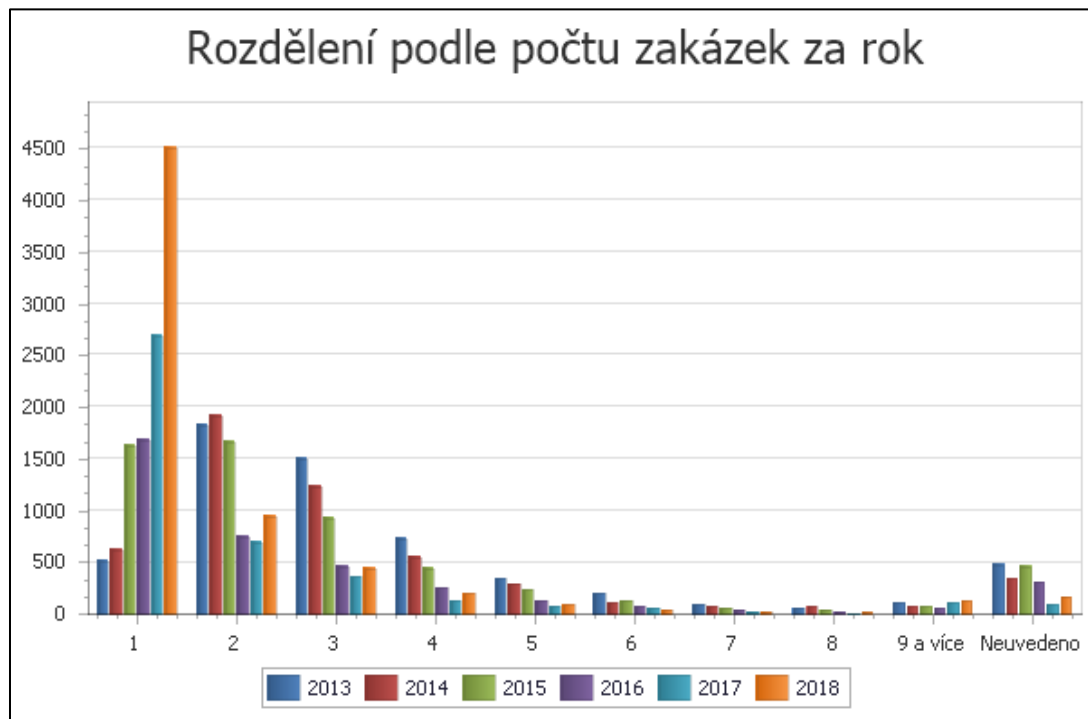
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Graf 7 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadaných zakázek v letech 2013 - 2018 (veřejný zadavatel, služby)

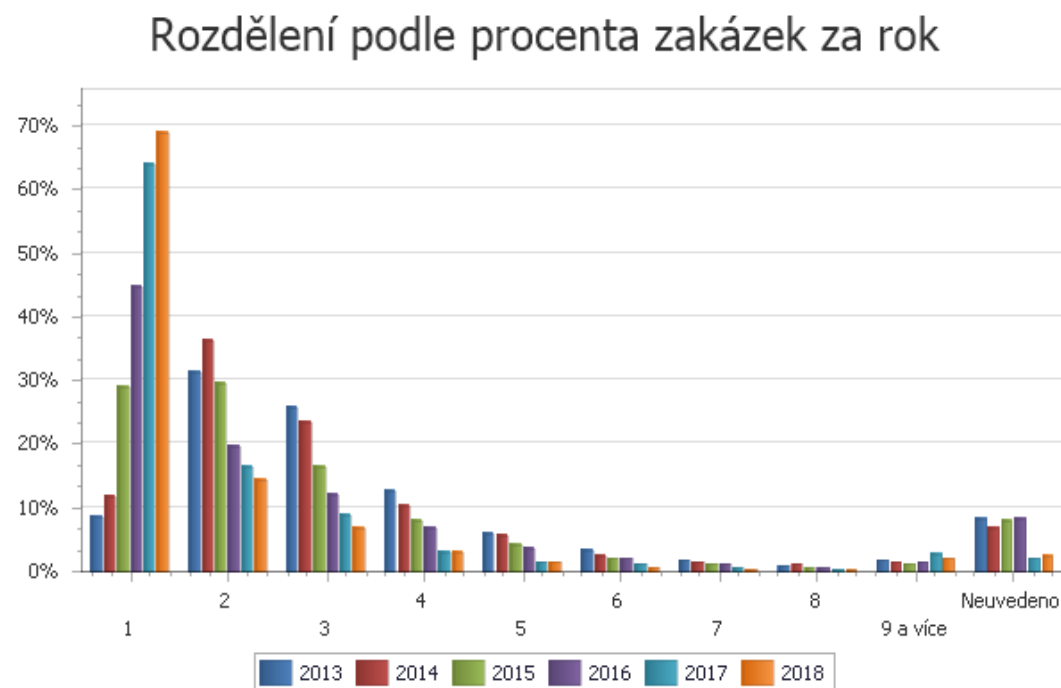
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Graf 8 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadaných zakázek v letech 2013 -2018 (veřejný zadavatel, dodávky)

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Graf 9 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadaných zakázek v letech 2013 - 2018 (veřejný zadavatel, dodávky)

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

2.2.5. Podíl veřejných zakázek, které byly rozděleny na části

Zadavatel je oprávněn rozdělit veřejnou zakázku na části, pokud to umožňuje povaha předmětu veřejné zakázky, a pokud bude zakázka realizována v režimu, který je odvozen od součtu předpokládaných hodnot všech jejích částí. Důvodem pro rozdělení zakázky na části může být například zajištění účasti většího množství dodavatelů nebo umožnění přístupu menších, regionálních dodavatelů.

V roce 2018 dosáhl podíl zakázek dělených na části 14 % z celkového počtu zadaných zakázek, tj. podobně jako v roce 2017, z hlediska finančního objemu ovšem podíl zakázek dělených na části meziročně narostl (z 21 % v roce 2017 na 25 % v roce 2018).

Tabulka 13 Podíl veřejných zakázek (ne)dělených na části za roky 2018 a 2017

Rok	2018		2017	
	Počet VZ	Hodnota VZ v mlrd. Kč	Počet VZ	Hodnota VZ v mlrd. Kč
VZ dělené na části	2 034	125	1 451	71
VZ na části nedělené	12 856	375	9 834	263
Celkem	14 890	500	11 285	334

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019 za rok 2018, data za rok 2017 jsou platná ke dni 21. 3. 2018.
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

2.2.6. Hlavní zdroje financování a zakázky spolufinancované z EU

V roce 2018 došlo meziročně k mírnému poklesu podílu objemu zakázek financovaných převážně ze zdrojů z veřejných rozpočtů a státních fondů (ze 47 % na 45 %), stejně tak u zakázek financovaných převážně z fondů EU (z 20 % na 17 %). Naopak meziročně vzrostl podíl objemu zakázek financovaných ze soukromých a jiných zdrojů zadavatele (z 32 % na 37 %).

Tabulka 14 Přehled zdrojů financování za rok 2018

Pořadí	Hlavní zdroj financování	Hodnota v ml. Kč	Podíl na hodnotě v %
1.	Zdroje z veřejných rozpočtů a státních fondů ČR	225	44,9%
2.	Soukromé a jiné zdroje	187	37,3%
3.	Zdroje z fondů EU	87	17,3%
4.	Neuvedeno	1	0,3%
5.	Vlastní zdroje zadavatele	0,6	0,1%
Celkem		500	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2018
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
Položka „Neuvedeno“ znamená, že zadavatel ve formuláři neoznačil žádnou variantu.

Tabulka 15 Přehled zdrojů financování za rok 2017

Pořadí	Hlavní zdroj financování	Hodnota v ml. Kč	Podíl na hodnotě v %
1.	Zdroje z veřejných rozpočtů a státních fondů ČR	159	47,4%
2.	Soukromé a jiné zdroje	108	32,2%
3.	Zdroje z fondů EU	67	20,2%
4.	Vlastní zdroje zadavatele	0,3	0,1%
5.	Neuvedeno	0,3	0,1%
Celkem		334	100,0%

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 21. 3. 2018
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
Položka „Neuvedeno“ znamená, že zadavatel ve formuláři neoznačil žádnou variantu.

2.2.7. Zvláštní postupy v zadávacím řízení

Rámcové dohody

Rámcová dohoda je písemná smlouva na dobu určitou, uzavřená mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem jsou opakující se dodávky, služby nebo stavební práce s obdobným předmětem plnění. Jedná se o jeden z nástrojů, který zvyšuje flexibilitu při nakupování od externích subjektů.

Počet uzavřených rámcových dohod se meziročně téměř ztrojnásobil, zatímco objem reálného plnění narostl takřka sedminásobně. Výraznější nárůst byl zaznamenán v případě veřejných zadavatelů. V případě rámcových dohod jsou tyto výrazné výkyvy běžné, protože jsou uzavírány na víceleté období a dílčí zakázky jsou zadávány nerovnoměrně v čase.

Tabulka 16 Přehled využití rámcových dohod za rok 2018

Druh zadavatele	Počet rámcových dohod	Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč
Veřejný	853	68,3
Sektorový	100	25,6
Celkem	953	94,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Pozn. Počet rámcových dohod udává počet zadaných veřejných zakázek v daném roce, jejichž výsledkem bylo uzavření rámcové dohody. Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč udává reálně čerpané prostředky prostřednictvím rámcových dohod v daném roce.

Tabulka 17 Přehled využití rámcových dohod za rok 2017

Druh zadavatele	Počet rámcových dohod	Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč
Veřejný	259	7,3
Sektorový	66	6,6
Celkem	325	14,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 21. 3. 2018

Pozn. Počet rámcových dohod udává počet zadaných veřejných zakázek v daném roce, jejichž výsledkem bylo uzavření rámcové dohody. Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč udává reálně čerpané prostředky prostřednictvím rámcových dohod v daném roce.

Dynamický nákupní systém

Dynamický nákupní systém (dále jen „DNS“) je plně elektronický systém, který umožňuje zadavatelům opakovaně pořizovat běžné, jednoduché dodávky, služby či stavební práce. Zadavatel zavede DNS v zadávacím řízení, ve kterém postupuje přiměřeně podle pravidel pro užší řízení. Zadavatel uveřejněním oznámení o zakázce ve Věstníku vyzve neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast v DNS. Dodavatelé mají ovšem možnost zařadit se do DNS po celou dobu jeho trvání.

V České republice bývá dlouhodobě zaváděno několik desítek DNS ročně, dosud využívali tento institut výlučně veřejní zadavatelé. V roce 2018 byly nově zjištěny 3 zahájené zakázky sektorových zadavatelů na zavedení DNS. Meziročně došlo k nárůstu počtu zavedených DNS o 44 %. Zvýšil se i objem reálně vynaložených finančních prostředků v rámci DNS z 2,1 na 3,7 mld. Kč.

Tabulka 18 Přehled využití DNS za rok 2018

Druh zadavatele	Počet zavedených DNS	Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč
Veřejný	49	3,7
Sektorový	0	0
Celkem	49	3,7

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 15. 2. 2019

Pozn. Počet zavedených DNS udává počet zahájených veřejných zakázek v daném roce. Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč udává reálné čerpané prostředky v rámci DNS v daném roce.

Tabulka 19 Přehled využití DNS za rok 2017

Druh zadavatele	Počet zavedených DNS	Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč
Veřejný	34	2,1
Sektorový	0	0
Celkem	34	2,1

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 21. 3. 2018

Pozn. Počet zavedených DNS udává počet zahájených veřejných zakázek v daném roce. Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč udává reálné čerpané prostředky v rámci DNS v daném roce.

2.3. Veřejné zakázky zadávané na komoditních burzách

Specifickým způsobem zadávání veřejných zakázek je nákup na komoditních burzách. Jedná se o jednu z možností využití JŘBU dle § 64 písm. c) ZZVZ. Tímto způsobem lze pořizovat výhradně dodávky, které jsou předmětem obchodování na komoditních burzách. Podstatou burzovních obchodů je soustředování nabídky a poptávky po určité komoditě do určitého místa a času, a vytváření materiálních a informačních podmínek k tomu, aby zájemci mohli nakupovat a prodávat zboží, které není fyzicky přítomno, za standardizovaných obchodních podmínek. Typickými komoditami, které zadavatelé nakupují na komoditních burzách, jsou elektřina a zemní plyn.

Komoditní burzy jsou upraveny zákonem č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů. Povolení k provozování komoditní burzy vydává Ministerstvo průmyslu a obchodu, u burzy zaměřené na zemědělské komodity pak Ministerstvo zemědělství. Komoditní burza slouží výhradně k organizování obchodu se zbožím. Jejím cílem není dosažení zisku a získání prostředků k další podnikatelské činnosti, ale právě jen organizování obchodu a zajištění prostředků pro vlastní provoz a rozvoj.

V současnosti jedinou využívanou komoditní burzou pro realizaci veřejných zakázek je Českomoravská komoditní burza Kladno, která byla založena v roce 1995. Následující tabulka obsahuje informace o kontraktech⁴ veřejných zadavatelů⁵ v letech 2017 a 2018 realizovaných na Českomoravské komoditní burze Kladno. Tyto kontrakty zahrnují jak zakázky malého rozsahu, tak zakázky v režimu ZZVZ zadávané v JŘBU.

Tabulka 20 Kontrakty veřejných zadavatelů na Českomoravské komoditní burze Kladno

Druh komodity	Počet kontraktů		Finanční objem v mil. Kč bez DPH	
	2017	2018	2017	2018
Elektřina	3 857	4 224	2 334	3 835
Zemní plyn	2 742	3 200	1 573	2 245
Celkem	6 599	7 424	3 907	6 080

Zdroj: Českomoravská komoditní burza Kladno, 27. 2. 2019

⁴ Kontraktem se rozumí uzavřený obchod mezi zadavatelem a dodavatelem, jehož předmětem je přímý nákup komodity, nikoli zprostředkování obchodu burzovním dohodcem.

⁵ Údaje o sektorových zakázkách nemá Českomoravská komoditní burza k dispozici, jelikož ve statistikách obchodů uzavřených obchodními společnostmi není rozlišeno, zda se jedná o veřejnou zakázku či nikoli.

3. Problémy trhu veřejných zakázek identifikované v praxi kontrolních orgánů

3.1. Hlavní identifikované problémy z kontrol realizovaných Nejvyšším kontrolním úřadem v oblasti veřejných zakázek⁶

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) ukončil v roce 2018 celkem 31 kontrolních akcí. Zadávání veřejných zakázek bylo kontrolováno v nadpoloviční většině z nich. Vzhledem k tomu, že délka kontrolovaného období je odvislá od tématu konkrétní kontrolní akce, byla shledána zjištění jak z aplikace již neúčinného zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, tak nově také dle právní úpravy založené ZZVZ.

V kontrolních akcích ukončených v roce 2018 byly zjištěny zejména následující nedostatky:

- přímé zadání zakázky bez provedení zadávacího řízení;
- nízké konkurenční prostředí;
- závislost na dodavatelích;
- porušení zásad zadávání veřejných zakázek;
- používání JŘBU bez splnění zákonem stanovených podmínek;
- neoprávněné rozdělení předmětu veřejných zakázek a jejich následné zadání v režimu malého rozsahu nebo podlimitním;
- hodnocení nabídky uchazeče, kterého zadavatel již vyloučil;
- výběr dodavatele, který nesplnil zadávací podmínky;
- uzavření smlouvy s vybraným uchazečem před uplynutím lhůty pro podání námitek;
- zadavatel nevyužil možnost požádat o odstranění vad v prokázání splnění kvalifikace a v důsledku toho nehodnotil nabídku, která byla o více než 3 mil. Kč nižší než nabídka vítězná;
- neuveřejňování zákonem stanovených údajů (písemné zprávy zadavatele, výše skutečně uhrazené ceny, dodatku ke smlouvě o dílo) na profilu zadavatele.

⁶ Podklady pro tuto podkapitolu byly poskytnuty Nejvyšším kontrolním úřadem.

Výsledky kontrol ukončených v roce 2018 dále významným způsobem poukázaly na dva přetrvávající problémy při zadávání zakázek, a to závislost na stávajících dodavatelích a nákupy realizované tzv. z volné ruky:

- NKÚ i nadále spatřuje jako problematické zadávání zakázek v rezortu zdravotnictví, zejména pořizování léčivých přípravků a zdravotnických prostředků mimo zadávací řízení a za výrazně odlišné ceny.

V souvislosti s tím NKÚ upozornil na závažný systémový nedostatek, a to přijímání bonusů, jejich vykazování a nakládání s nimi. NKÚ zjistil, že kontrolované nemocnice přistupovaly k bonusům odlišně a v zadávacích řízeních je většinou nezohledňovaly. Pouze u jedné z kontrolovaných nemocnic bylo zjištěno, že jako hodnotící kritérium transparentně stanovila současně nabídkovou cenu a bonus tak, aby konečná cena byla co nejnižší.

- NKÚ opakovaně konstatoval, že na vytvoření silné a přetrvávající závislosti na dodavatelích, která neumožňuje otevřenou a spravedlivou hospodářskou soutěž, se výraznou měrou podílí nedostatečné personální kapacity. Rozhodovací pravomoci jsou při přípravě a realizaci významných ICT projektů přenášeny na externí subjekty, což negativně ovlivňuje hospodárnost realizace těchto projektů. Zakázky jsou zadávány stávajícímu dodavateli v JŘBU, smluvní ceny vzešlé z tohoto řízení bývají výrazně vyšší než ceny utvořené trhem v otevřených druzích řízení.

Podle výsledků kontrol ukončených v roce 2018 i výsledků kontrol ukončených v předchozích letech jsou nejčastějšími a nejzávažnějšími nedostatky v oblasti veřejných zakázek **zadání bez otevřené hospodářské soutěže, nízké konkurenční prostředí a závislost na dodavatelích ICT**. Tyto faktory mají výrazný dopad na hospodárnost vynakládaných peněžních prostředků.

V roce 2018 se NKÚ zaměřil také na funkčnost dvou systémů centralizovaného zadávání a konstatoval, že Česká republika dosahuje v míře jeho využívání v mezinárodním srovnání v rámci EU pouhých 5 %, zatímco Evropská komise považuje za optimální míru 10 %.

Souvisejícím a opakovaným zjištěním je nespolehlivost a neúplnost dat a rozdílnost údajů v informačních databázích a systémech o veřejných zakázkách. U příslušného ministerstva NKÚ konstatoval přetrvávající závislost, kdy přístup ke všem údajům v agregované podobě může získat jen za úplaty od stávajícího externího dodavatele.

3.2. Hlavní identifikované problémy z dozorové činnosti realizované Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek⁷

Oproti předcházejícím rokům je možno ve vztahu k okruhu typových pochybení zadavatelů zaznamenat určitý vývoj související se skutečností, že většina správních řízení byla v roce 2018 Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) již vedena podle ZZVZ.

V zásadě lze vyzdvihnout dva trendy. Prvním z nich je úbytek čistě „procesních“ pochybení zadavatelů ve smyslu porušení konkrétního ustanovení zákona, které upravuje postup zadavatele v zadávacím řízení, který může být ostatně dán skutečností, že ZZVZ byl přijímán s cílem „odbřemenit“ zadavatele od celé řady striktně daných, formálních postupů, a v tomto smyslu poskytuje zadavatelům pro jejich postupy značnou flexibilitu. Těžiště přezkumu postupů zadavatelů, resp. případných pochybení se tak – v situaci, kdy zadavatel postupuje ve správném druhu zadávacího řízení – jednoznačně přesouvá k otázkám dodržení základních zásad zadávacího řízení ve vztahu k nastavení podmínek účasti v zadávacím řízení, zejména pak ve vztahu k nastavení podmínek kvalifikace (zda nejsou nepřiměřeně přísné, resp. diskriminační) a v nebývalé míře i ve vztahu k vymezení samotného předmětu plnění (zda není vymezen způsobem, který bezdůvodně představuje překážku hospodářské soutěže, např. tím, že je vymezen příliš široce apod.). Není překvapením, že ze strany stěžovatelů je v této souvislosti často namítáno porušení nově kodifikované zásady přiměřenosti.

I nadále se pak Úřad často setkává se situacemi, kdy se zadavatel zcela vyhýbá postupu v zadávacím řízení (typicky tím, že plnění tvořící podle povahy věci jednu veřejnou zakázku rozdělí do více veřejných zakázek, které pak na první pohled vypadají, že nemusí být zadávány v zákonném režimu), případně se vyhýbá postupu v „otevřeném“ druhu zadávacího řízení (typicky využitím JŘBU, aniž by pro to byly splněny podmínky stanovené zákonem).

Druhým ze shora uvedených trendů je pak zvýšené využívání (v ZZVZ nově zavedeného) institutu nápravného opatření spočívajícího ve zrušení rozhodnutí o námitkách. Jde o potvrzení skutečnosti, že zákonodárce byl při přijímání ZZVZ veden správným předpokladem, že institut námitek tak, jak byl zakotven v dřívější právní úpravě, nebyl zcela funkční. Do nové právní úpravy tak bylo doplněno pravidlo, podle kterého v situaci, kdy zadavatel není ochoten nebo schopen jasným způsobem obhájit

⁷ Podklady pro tuto podkapitolu byly poskytnuty Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže

či vysvětlit svůj postup v zadávacím řízení (tedy není schopen věcně a srozumitelně reagovat na argumenty dodavatele, který se domnívá, že postupuje nezákonně), jej nemůže dozorový orgán (Úřad) nahrazovat a formulovat za něj důvody, pro které např. vymezil požadavky na kvalifikaci tak, jak je vymezil. V takovém případě pak Úřad zruší rozhodnutí o námitkách s tím, že je povinností zadavatele se podanými námitkami znovu zabývat. Ukazuje se přitom, že pro mnoho zadavatelů je skutečně problém svůj postup zpětně přezkoumatelným způsobem obhájit. Ačkoli by námitky měly představovat nejefektivnější způsob řešení jakékoli nejasnosti v zadávacím řízení (kdy zadavatel by měl svůj dosavadní způsob buď jasně vysvětlit/obhájit, nebo přijmout příslušné opatření k nápravě), zadavatelé si tuto skutečnost často neuvědomují a Úřad musí přistupovat k rušení jejich rozhodnutí o námitkách pro nepřezkoumatelnost. Uložení tohoto nápravného opatření však nemá fatální důsledky pro osud zadávacího řízení a zadavateli je umožněno napravit jeho pochybení, ať už se jedná o pochybení při ospravedlnění jeho postupu, nebo o přehodnocení vlastního napadeného úkonu. Neochota či neschopnost zadavatele svůj postup při zadávání veřejné zakázky řádně vysvětlit (byť třeba z důvodu, že vlastně „neví, proč to takto nastavil/učinil“) pak bezpochyby představuje zásadní brzdu efektivního zadávacího procesu.

Mezi nejčastější pochybení zadavatelů tak spadá⁸:

- nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace;
- neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem;
- nerozhodnutí, nebo neúplné vypořádání námitek dodavatele;
- nezákonné využití JŘBU;
- dělení veřejných zakázek;
- zadání veřejné zakázky zcela mimo režim ZZVZ (ač byl zadavatel podle zákona povinen postupovat).

Mezi hlavní skupiny zadavatelů, s nimiž Úřad ve správním řízení řešil soulad postupu se zákonem, patřili již tradičně veřejní zadavatelé. Jde-li o konkrétní typy zadavatelů, jež frekventovaněji vystupovaly jako účastníci správního řízení, jednalo se nejvíce o ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy, města a obce, subjekty podílející se na poskytování zdravotní péče (zdravotnická zařízení, zdravotní pojišťovny a státní orgány s věcnou působností v této oblasti) a subjekty působící v oblasti provozu a výstavby dopravní infrastruktury.

⁸ Pořadí pochybení neodpovídá frekvenci jejich výskytu.

Z pohledu oblastí trhů dotčených v průběhu roku 2018 v rámci veřejných zakázek šetřených před Úřadem se jednalo nejčastěji o veřejné zakázky zadávané v oblasti stavebnictví, zdravotnictví a IT. Rovněž nelze pominout přezkum veřejných zakázek na dodávky dopravních prostředků či v oblasti zajištění dopravní obslužnosti.

Výše uvedené informace se týkají správních řízení zahájených jak na návrh, tak ex officio na základě podnětu či kontrolních zjištění Úřadu.

3.3. Poznatky z výkonu finanční kontroly dodržování ZZVZ v orgánech veřejné správy⁹

Odbor 52 Auditní orgán

Auditní orgán Ministerstva financí České republiky (AO) má v systému auditní / kontrolní činnosti v oblasti veřejných zakázek specifické postavení. Z tohoto pohledu je při využití podkladů poskytnutých AO pro účely této výroční zprávy, a zejména při formulování jejích závěrů, nutno brát v úvahu onu specifiku činnosti AO, tedy zejména skutečnost, že AO provádí své audity vždy na vzorku, jehož výběr podléhá přísným pravidlům.

AO tedy nemá žádnou možnost volby či rozhodování, který subjekt/projekt, při jehož realizaci byly využity finanční prostředky EU, bude předmětem auditu, ani možnost volby zaměřit se na konkrétní riziko či oblast výskytu konkrétních nedostatků, nesrovnalostí nebo pochybení.

AO v letech 2017 a 2018 (programové období 2014 - 2020) provedl celkem 615 auditů operací v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) u 432 auditovaných subjektů. V rámci těchto auditů byla ověřena částka 37,4 mld. Kč, přičemž byly identifikovány nezpůsobilé výdaje ve výši 632,9 mil. Kč (chybovost 1,69 %).

⁹ Podklady pro tuto podkapitolu byly poskytnuty Ministerstvem financí.

Tabulka 21 Audity operací provedené AO v rámci auditu Evropských strukturálních a investičních fondů v letech 2017 a 2018

Období	Počet auditů	Počet auditovaných subjektů	Auditované prostředky v mlrd. Kč	Nezpůsobilé výdaje v mil. Kč	Chybovost (v %)
2017	207	131	17,4	462,6	2,66%
2018	408	301	20,0	170,3	0,85%
Celkem	615	432	37,4	632,9	1,69%

Zdroj: Ministerstvo financí, Auditní orgán

V roce 2018 provedl AO celkem 426 plánovaných auditů, z toho 15 auditů systému, 3 audity účetní závěrky a 408 auditů operací.

V průběhu těchto auditů provedených AO v roce 2018 bylo učiněno celkem 375 zjištění, z nichž 107 (28,53 %) se týkalo nedostatků a pochybení v oblasti veřejných zakázek.

Do tohoto počtu 107 zjištění AO, jejichž předmětem byly veřejné zakázky, jsou však zahrnuta nejen zjištění týkající se porušení platného a účinného ZZVZ, ale též zjištění týkající se porušení nyní již neúčinného zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (neboť ve vzorku projektů auditovaných v roce 2018 byly obsaženy též veřejné zakázky zadávané ještě podle zákona č. 137/2006 Sb.) a zejména zjištění o dalších nedostacích v oblasti veřejných zakázek, mající svůj původ v porušování, či nedodržení pravidel stanovených Evropskou komisí (Nařízení, směrnice), poskytovatelem dotace (Pravidla pro žadatele a příjemce, Rozhodnutí o poskytnutí dotace apod.) a ostatní obecně závazné normy, které se veřejných zakázek buď přímo, nebo zprostředkovaně týkají.

Pokud jde o zjištění AO, při nichž bylo identifikováno porušení ZZVZ, pak počet těchto zjištění a oblastí porušení ZZVZ identifikované auditní orgán v roce 2018 shrnuje následující tabulka.

Tabulka 22 Nejfrekventovanější zjištění AO v oblasti porušování ZZVZ v roce 2018

Oblast porušení ZZVZ	Počet zjištění v oblasti porušení ZZVZ, zjištěná AO v roce 2018	% z celkového počtu zjištění učiněných AO v roce 2018	Finanční dopad (v Kč)
Oznámení o zakázce a zadávací dokumentace	16	4,26%	2 050 141,72
Hodnocení nabídek	1	0,27%	0,00
Provádění zakázky	1	0,27%	580 283,47
Ostatní porušení	13	3,47%	0,00
Celkem	31	8,27%	2 630 425,19

Zdroj: Ministerstvo financí, Auditní orgán

Nejvíce frekventovaná pochybení a nedostatky v oblasti veřejných zakázek, identifikovaná ve zjištěních AO v roce 2018 jsou:

A) Oznámení o zakázce a zadávací dokumentace:

- diskriminační požadavky na uchazeče ve věci technické specifikace veřejné zakázky;
- nedostatky ve zveřejnění oznámení o zakázce, nezveřejnění/opožděné zveřejnění buď prodloužených lhůt pro doručení nabídek, nebo prodloužených lhůt pro doručení žádostí o účast, nezveřejnění/nedodržení lhůty pro zveřejnění oznámení o zakázce;
- umělé rozdělování zakázek na práce/služby/dodávky tak, aby jejich hodnota nepřekročila stanovený finanční limit;
- neuvedení kritérií pro výběr v oznámení o zakázce, a/nebo kritérií pro zadání zakázky (a jejich váhu) v oznámení o zakázce nebo v zadávacích podmínkách.

B) Hodnocení nabídek:

- změna kritérií pro výběr po otevření nabídek (možnost ovlivnění výsledku výběrového řízení).

C) Provádění zakázky:

- podstatná změna prvků zakázky uvedených v oznámení o zakázce, nebo v zadávacích podmínkách;
- zadávání zakázek na dodatečné práce/služby/dodávky, pokud takové zadání představuje významnou změnu původních podmínek zakázky, aniž by byla splněna podmínka krajní naléhavosti způsobené nepředvídatelnými událostmi.

D) Transparentnost a rovné zacházení:

- nedostatky v transparentnosti, rovném přístupu a zacházení při hodnocení nabídek a výběru vítěze výběrového řízení.

Odbor 17 Kontrola

V roce 2018 bylo odborem Kontrola realizováno celkem 13 následných veřejnosprávních kontrol se zaměřením na hospodaření, v rámci kterých bylo dílčí součástí předmětu kontroly také ověřování plnění povinností vyplývajících zadavatelům ze ZZVZ, potažmo dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Kontrola v této oblasti spadá do šetření primárního rizika, kterým je ověřování hospodárného, účelného a efektivního zajišťování potřeb státních organizací. Odbor Kontrola nahlíží na vybraná ustanovení výše zmíněných zákonů jako na prostředek vytvářející prostor pro řádnou hospodářskou soutěž, která je klíčová pro zajišťování

zejména hospodárnosti výdajů souvisejících se získaným plněním. Odbor Kontrola naopak není kontrolním orgánem, který by v roce 2018 v rámci svých kompetencí plošně mapoval naplňování veškerých povinností vyplývajících ze ZZVZ. Při stanovení předmětu kontroly, včetně jejích dílčích součástí, je uplatňován rizikový přístup a snaha o cílené zaměření prověřování na klíčové procesní úkony, které propojují jednotlivé zákonné povinnosti do celkového kontextu řádného hospodaření s veřejnými prostředky. Přehled poznatků z provedené kontrolní činnosti se tak váže na množinu vstupních prověřovaných rizik a neposkytuje přehled chybovosti veškerých povinností vyplývajících ze zakázkových zákonů.

Mezi oblasti s vyšší četností nedostatků zásadnějšího významu v roce 2018 patří:

- diskriminační vymezení předmětu veřejné zakázky odrážející osobní preference zadavatele vůči značkám a konkrétním produktům, limitující zajištění relevantního rozsahu potřeb úřadu účelným, efektivním a hospodárným způsobem;
- dělení zakázek do vyššího počtu zakázek malého rozsahu, v důsledku nevhodně nastaveného systému plánování v kombinaci s rozdělením kompetencí v oblasti finančního řízení. Do této oblasti pak patří i četné případy přímých objednávek vybraným dodavatelům, u kterých by, v případě pečlivějšího prověření možností na trhu způsobem respektujícím základní zásady pro přístup zadavatele k realizaci veřejných zakázek, mohlo být dosaženo dodatečných úspor (tj. zvýšení míry dosažené hospodárnosti souvisejících výdajů);
- omezování, případně nerealizování náležité hospodářské soutěže, vedoucí k potenciální nevhodnosti při vynakládání části výdajů na související plnění. Jednalo se například o případy překročení smluvního rámce veřejné zakázky, přičemž ve smluvním vztahu, tj. v dodávkách i úhradách plnění bylo po delší dobu nadále pokračováno.

Na základě získaných informací z provedených kontrol lze konstatovat, že realizace výdajů vícero státních organizací probíhala z podstatné části prostřednictvím veřejných zakázek malého rozsahu. Zákonná úprava procesů a pravidel pro zadávání těchto zakázek je však poměrně stručná. Tato skupina zakázek zároveň není standardně předmětem dohledové činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Kombinace těchto predispozic vytváří prostor, v rámci kterého různí zadavatelé mohou přistupovat k realizaci zakázek malého rozsahu zcela individuálním způsobem. Tato skutečnost z pohledu Ministerstva financí z podstatné části vysvětluje zjištěnou vyšší míru chybovosti v rámci realizace veřejných zakázek malého rozsahu v přímé

souvislosti se zajišťováním účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti souvisejících výdajů.

Informační systém finančních kontrol veřejné správy (IS FKVS)

IS FKVS poskytuje souhrnné zhodnocení výsledků finančních kontrol zajišťovaných orgány veřejné správy a zhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly včetně přehledu nejvýznamnějších kontrolních zjištění. Kontrolní zjištění, která se často vyskytují ve Zprávách o výsledcích finančních kontrol za rok 2018, jsou:

- nedodržení ustanovení § 6 ZZVZ a zákona č. 134/2016 Sb.,
- nedodržení lhůty pro oznámení změny závazku,
- stanovení jistoty v nesprávné výši,
- neuvedení všech náležitostí v protokolech o jednáních komisí,
- nezahrnutí všech plnění do předpokládané hodnoty veřejné zakázky,
- nesplnění povinností uveřejnění dané vnitřním předpisem,
- porušení ustanovení vnitřních předpisů k zadávání veřejných zakázek, zejména u veřejných zakázek malého rozsahu.

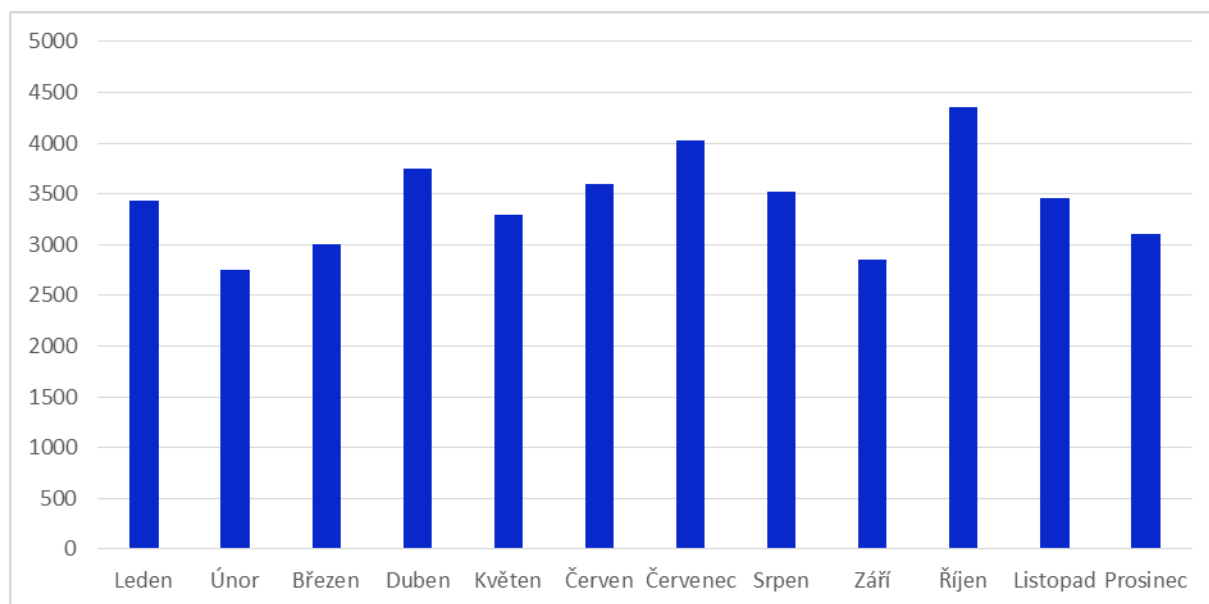
4. Informační systém o veřejných zakázkách

4.1. Věstník veřejných zakázek

V roce 2018 docházelo pouze k dílčím úpravám Věstníku souvisejícím se zvýšením uživatelského komfortu či nasazením novějších verzí XSD schémat z TED (Úřední věstník EU pro veřejné zakázky). Došlo k aktualizaci metodických pokynů a návodů pro zadavatele a průběžně probíhala ze strany pracovníků MMR a provozovatele Věstníku metodická podpora uživatelů, kteří tak začali využívat všechny možnosti, které jim dává ZZVZ. Nadále tak rostla míra využívání specifických druhů procesů a na ně vázaných druhů formulářů (např. formulář pro oznámení o změně zakázky v průběhu doby jejího trvání podle § 222 odst. 8 ZZVZ a formuláře pro zjednodušený režim).

V roce 2018 bylo ve Věstníku uveřejněno celkem 41 151 formulářů. Následující graf ukazuje rozložení počtu uveřejněných formulářů v průběhu roku.

Graf 10 Počty formulářů uveřejněných ve Věstníku během roku 2018

Zdroj: Věstník veřejných zakázek

S Věstníkem úzce souvisí také aktivity na úrovni EU. V roce 2018 se členským státům EU v čele se zástupcem České republiky podařilo přesvědčit správce TED, aby změnil způsob uveřejňování a upustil od uveřejňování informací o veřejných zakázkách v sobotu, což činilo zadavatelům potíže zejména s ohledem na zákonnou lhůtu pro uveřejnění zadávací dokumentace na profilu zadavatele. Od 1. ledna 2019 tedy přechází TED na způsob uveřejňování, který udržuje Česká republika dlouhodobě,

a proto budou nově informace o veřejných zakázkách uveřejňovány v TED pouze v pracovních dnech od pondělí do pátku.

V roce 2018 také probíhaly na úrovni Evropské Komise (EK) konzultace k nové podobě formulářů, tzv. eForms. Dle plánu EK by nové verze měly být využívány od roku 2022.

4.2. Informační systém o veřejných zakázkách a modul SKD

V roce 2018 docházelo pouze k drobným úpravám ISVZ v návaznosti na nové verze XSD schémat z TED. Na Portále o veřejných zakázkách a koncesích byly uveřejňovány pravidelné čtvrtletní statistiky veřejných zakázek a MMR dále poskytovalo statistické výstupy na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, nebo na základě požadavků ostatních resortů.

Jedním s významných modulů ISVZ je nadále Seznam kvalifikovaných dodavatelů (dále jen „SKD“), který umožňuje zapsaným dodavatelům prokázat v zadávacím řízení splnění základní a profesní kvalifikace předložením výpisu ze SKD. K 31. 12. 2018 bylo v SKD zapsáno celkem 2 817 dodavatelů, z toho

- 129 zahraničních dodavatelů zastoupených z 16 států;
- 117 zahraničních organizačních složek, z toho 24 organizačních složek, které mají v SKD zapsanou i mateřskou společnost.

Správní řízení o zapsání zahraničních dodavatelů do SKD je oproti zápisu tuzemských dodavatelů třikrát až čtyřikrát delší.

Administrativa související se SKD tvořila v roce 2018 10 % veškeré pošty MMR. Následující tabulka obsahuje podrobnější údaje ohledně správních řízení v letech 2018 a 2017.

Tabulka 23 Statistiky správních řízení týkajících se SKD

Rok		2018	2017
Počet č.j. celkem		5 924	5 081
Z toho:	Každoroční potvrzení*	3 034	2 398
	Ostatní pošta	2 890	2 683
Zahájená správní řízení		1 389	1 289
Z toho:	Zápisy do SKD	533	498
	Změny	849	783
	Žádosti o vyřazení	7	8

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách

* Dodavatelé zapsaní v SKD jsou povinni každoročně písemně potvrdit, že u nich nedošlo ke změně údajů evidovaných v SKD.

Další tabulka zahrnuje údaje o počtech a formách vydaných výpisů ze SKD v posledních 2 letech.

Tabulka 24 Statistiky vydaných výpisů ze SKD

Rok	2018	2017
Výpisy vygenerované pro CzechPoint	10 366	11 845
Výpisy vygenerované na webovém portálu ISVZ	23 101	17 530
Výpisy vydané MMR*	253	292

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách

* většinou jsou vyžadovány vícečetné kopie, převážně se pak opatřují apostilou pro využití v zahraničí

Závěr

Z hlediska právního prostředí v oblasti veřejných zakázek lze rok 2018 charakterizovat jako stabilní bez výraznějších změn. Za více než 2 roky účinnosti ZZVZ se zadavatelé přizpůsobili novým pravidlům. Ke správné aplikaci ZZVZ přispívá také MMR svým vzdělávacím programem, v jehož rámci jsou ročně proškoleny tisíce osob z řad zadavatelů, dodavatelů i odborné veřejnosti.

V roce 2018 došlo ve srovnání s rokem 2017 k výraznému nárůstu celkového trhu veřejných zakázek o téměř 82 mld. Kč na 624 mld. Kč, což bylo způsobeno zejména dobrou makroekonomickou situací v zemi i zvýšenou investiční aktivitou. V nadcházejícím roce lze očekávat další růst objemu trhu veřejných zakázek z důvodu snahy o dočerpání evropských dotací z programového období 2014 - 2020 a dokončování již zahájených významných stavebních investic.

Také u zakázek sledovaných v ISVZ došlo meziročně k nárůstu finančního objemu, z 334 na 500 mld. Kč (bez DPH). Podíl hodnoty zakázek evidovaných v ISVZ na celkovém trhu veřejných zakázek dosáhl v roce 2018 rekordních 95 %.

Dominantním druhem zadávacího řízení zůstalo stejně jako v minulých letech otevřené řízení s podílem 68 % na celkovém finančním objemu zakázek veřejných zadavatelů evidovaných v ISVZ. Pozitivně lze hodnotit, že podíl zakázek v JŘBU se již druhým rokem držel pod 5 % celkového objemu zakázek veřejných zadavatelů.

Naopak se opět mírně zhoršila situace v případě ukazatele průměrného počtu podaných nabídek, který u zakázek veřejných zadavatelů dosáhl v roce 2018 pouhých 1,69. Dodavatelé tak pravděpodobně za výhodné makroekonomické situace ztrácejí zájem ucházet se o veřejné zakázky a preferují spíše obchody v rámci soukromého sektoru.

Dozorové a kontrolní orgány ve své praxi v roce 2018 již dokázaly vyhodnotit nedostatky související s aplikací ZZVZ. Na většinu zjištěných pochybení bylo pravidelně poukazováno již v minulých letech za účinnosti původního ZVZ, objevují se však i některé nové problémy (např. porušování zásady přiměřenosti zavedené až v ZZVZ). Mezi častými a závažnými nedostatky nadále setrvává přímé zadání konkrétnímu dodavateli bez jakékoli soutěže, neoprávněné dělení zakázek, diskriminační nastavení zadávacích podmínek a silná závislost na stávajícím dodavateli (zejména u ICT projektů).

Přehled zpracovatelů podkladů pro Výroční zprávu

MMR, Odbor práva veřejných zakázek: kapitola 1.

MMR, Odbor elektronizace veřejných zakázek: Úvod, kapitola 2., 4. a Závěr

doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D., VŠE Praha: kapitola 2.1.

Českomoravská komoditní burza Kladno: kapitola 2.3.

Nejvyšší kontrolní úřad, Kontrolní sekce: kapitola 3.1.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: kapitola 3.2.

Ministerstvo financí, Centrální harmonizační jednotka: kapitola 3.3.

Přehled použitých tabulek

Tabulka 1	Základní údaje o trhu veřejných zakázek (VZ) v letech 2013 – 2018	9
Tabulka 2	Podíl prostředků alokovaných veřejnými a sektorovými zadavateli na celkové velikosti trhu veřejných zakázek	9
Tabulka 3	Podíl objemu finančních prostředků VZ evidovaných ISVZ na celkovém trhu veřejných zakázek.....	11
Tabulka 4	Zadávací řízení (ZŘ) zahájená v roce 2018	12
Tabulka 5	Veřejné zakázky zadané v roce 2018	13
Tabulka 6	Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení 2018	13
Tabulka 7	Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení za rok 2017.....	14
Tabulka 8	Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2018.....	14
Tabulka 9	Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2017	14
Tabulka 10	Statistika zadáných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2018	16
Tabulka 11	Statistika zadáných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a řízení za rok 2017.....	16
Tabulka 12	Počet a hodnota realizovaných soutěží o návrh	17
Tabulka 13	Podíl veřejných zakázek (ne)dělených na části za roky 2018 a 2017..	23
Tabulka 14	Přehled zdrojů financování za rok 2018	24
Tabulka 15	Přehled zdrojů financování za rok 2017	24
Tabulka 16	Přehled využití rámcových dohod za rok 2018	25
Tabulka 17	Přehled využití rámcových dohod za rok 2017	25
Tabulka 18	Přehled využití DNS za rok 2018.....	26
Tabulka 19	Přehled využití DNS za rok 2017.....	26
Tabulka 20	Kontrakty veřejných zadavatelů na Českomoravské komoditní burze Kladno	27
Tabulka 21	Audity operací provedené AO v rámci auditu Evropských strukturálních a investičních fondů v letech 2017 a 2018.....	33
Tabulka 22	Nejfrekventovanější zjištění AO v oblasti porušování ZZVZ v roce 2018	33
Tabulka 23	Statistiky správních řízení týkajících se SKD.....	38
Tabulka 24	Statistiky vydaných výpisů ze SKD.....	39

ISBN: 978-80-7538-215-3